

SPANSKA RUM II

Vilken dag som helst med vackert väder – det må vara i februari-mars eller långt fram i oktober – kan en folkrörelse med en viss riktning iakttagas. Jag har sett det i Torrevieja och i Guardamar och förmodligen är det likadant i de övriga små kust-orterna utefter Costa Blanca.

VAMOS A LA PLAYA!

Med en regelbundenhet som hos tidvatten sådär omkring halvvelvatiden på förmiddagen syns människor, ja, ibland hela sällskap, stiga ut ur sina portar, alla med likartad utrustning. De har ett koger över axeln ur vilket en enda grov pilspets sticker upp, en bastmatta över ena armen, en hopfärd solstol av typ brassestol under den andra, i handen en kylväska. De rör sig som rännilar mellan kvarteren och banar sig fram tvärs trafikströmmarna för att söka sig mot havet och förenas vid det gemensamma målet: playan.

Hit tar man nämligen med sig ”möblemanget”, hit till torreviejabornas egen

strand, dit ännu inte uthyrarna trängt sig in för sin kommers. Denna playa är ett av få spanska exempel på en allmänning i nordisk mening.

Väl framme väljer man sin plats i solen, rullar ut bastmattan, fäller upp stolarna och ur kogret kommer som en fjäril ur puppan ett färggrant parasoll. Den spetsiga pilen körs ned i sanden, parasollet slås ut och kylväskan räddas in i dess skugga.

Playan är en mötesplats

Att gå dit och träffas är en umgängesform. Den är helt enkelt ett spanjorenas vardagsrum. Ett rum för

avkoppling och solbad med ett svalkande dopp då och då, ett rum för lekar för alla åldrar, med badbollar för de små och boulespel för de stora.

Stranden som arbetsplats

Men så har det inte alltid varit. När Torrevieja var ett fiskeläge, var stranden framför allt en arbetsplats. Här lastades och lossades, här reddes och lagades näten, båtar kunde dras rätt upp på sanden och faktiskt var Torrevieja också ett smugglarcentrum en gång i tiden – vi känner igen oss från förbudsperioder i Norden längs våra kuster. De förbjudna varorna var desamma - tobak och sprit.

Det första hotellet

Badortseran började så smått mot slutet av artonhundratalet med - utöver besökare från det närmaste inlandet - franska badgäster, som kom per häst och vagn och medförde allt de kunde tänkas behöva. Ett hotell, Victoria, byggdes på stranden som en flygel till vänster om casinot. En motsvarande flygel till höger om casinot var det kända Café España. På casinot satt redarna, på Café España sjökaptenerna. Framför hotellet anlades en badbrygga, som ändade i en plattform med badhytter. Inuti dem kunde man ta sig ett dopp osedd men det fanns också en trappa intill

bryggan ned i havet för de djärva. Efter varje säsong monterades anläggningen ned och lades i förråd för att åter spikas ihop nästa sommar.

Torre Vieja egen kommun

Turismen började öka på femtiotalet och de fram-synta i byns ledning såg till att skaffa Torre Vieja expansionsutrymme till det nuvarande omfånget 1953. Orten låg tidigare under Orihuela precis som Orihuela Costa ännu gör. Men man hade lyckats få bilda egen liten kommun redan 1830 – detta i kraft av att saltutvinningen var ett monopol som stod under kronan. Så kom fler från allt fler länder – utöver fransmännen engelsmän, tyskar och från sextiotalet och framåt nordbor. Stranden som arbetsplats fick efterhand ge vika för playan som turistnäringens främsta åker. Förändringen trängde även in i invånarnas levnadsmönster för den iakttagna folkvandringen mellan hemmen och stranden ser ut att huvudsakligen bestå av spanjorer.

Strandgympa

Playan tjänar även som gymnastiksal, vanligen tidigare på morgonen, då man kan se grupper göra efter en ledares rörelser. Det kan vara motionsgymnastik liknande Friskis & Svettis eller mer magiskt långsamma rörelser av typ quigong, som pågår. Fram emot halvtvåtiden inträder en viss ”ebb” då strömmen går åt det omvända hållet för nu närmar sig tiden för spanjorens huvudmål. För några timmar är turisterna i majoritet på stranden.

En spansk hemlighet

- Men hur klär dom om? undrar en vän på besök. Ingenstans syns badhytter, ingenstans kan en nordisk omklädningsakrobatik inuti en böljande badrock upptäckas. Svaret är att dom klär inte om. Man har på sig baddräkten under lätta kläder redan hemifrån och efter ett dopp blir den snabbt torr igen i värmen.

Ormar i paradiset

Playan kan också ha sina faror. Ficktjuvarnas för-

slagenhet att skapa eller utnyttja givna situationer är stor liksom spanjorens vaksamhet och hjälpsamhet att på ännu snabbare fötter ta fast tjuven. Det har berättats många exempel på detta av tacksamma turister.

Röd flagg

Bland farorna i vattnet är oöverkomligt starka strömmar de lömskaste. Dagens flaggfärg måste respekteras – det blir enligt en ny lag mycket höga böter om man ger sig ut trots röd flagga! Man riskerar ju inte bara sitt eget liv utan också eventuella räddares. Inte alla playor har badvakter i torn och det gäller att ge akt på var de sina finns och gör i gytret på stranden, att

veta om och se på när de ger sig ut i vattnet. Badvakterna arbetar för Röda Korset och de gör uppemot tusentals räddningsinsatser varje säsong.

Playan städas

Som alla människans rum kräver playan städning och underhåll. Krattande fordon fångar upp skräpet på kvällar eller tidiga morgnar. Ibland efter oväder måste väldiga mängder tång föras bort och bortspolad eller förorenad sand ersättas. Kustbornas egen playa är till syvende och sist också flaggskeppet i den turistnäring, som ger flertalet deras bröd.

Birgitta Kruckenberg

